

KÚRIA

Bfv.I.8/2019/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2019. év április 1. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A testi sértés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a **II. rendű terhelt** által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szolnoki Törvényszék 8.Fk.684/2018/23. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítványozó, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szolnoki Törvényszék a 2018. október 1. napján kihirdetett 8.Fk.684/2018/23. számú ítéletében II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat]. Ezért három év két hónap szabadságvesztésre és négy év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani; rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költségről.

Az előkészítő ülésen meghozott jogerős ügydöntő határozat ellen a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a törvényes ok megjelölése nélkül, tartalma szerint a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja és a (2) bekezdés d) pontja szerinti okból.

Abban kifejtette, hogy a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartama törvénysértő, mivel az ügyet előkészítő ülésen, „ügyészi kiegészítés” alapján bírálták el, és az ilyen esetben kiszabható szabadságvesztés nem haladhatja meg a három évet.

Emellett álláspontja szerint nem felel meg a valóságnak, hogy a sértett sérülései közvetlen életveszélyt okoztak, mivel a

helyszínen az eszméletét sem vesztette el, a bántalmazás 2018. március 15-én 16.30 óra körül történt, ugyanakkor a sérüléseket 23 óra körüli időpontban látták el, és az orvosszakértő erre az orvosi beavatkozásra tekintettel vélte a sérüléseket közvetlen életveszélyt okozóknak; emellett a sértettet három nap után a kórházból haza is engedték. Megítélése szerint az igazságügyi orvosszakértői vélemény számos kérdésre nem adott kielégítő választ, ezért azt kérte, hogy a Kúria rendeljen ki új igazságügyi orvosszakértőt és ezután szabjon ki a törvénynek megfelelő büntetést.

Utalt arra is, hogy a sértett egy korábbi időpontban őt megütötte, az ítéleti tényállás szerinti cselekmény e haragos viszony következménye.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt a törvényben kizártnak tartotta.

Arra hivatkozott, hogy az eljárás bíróság nem vétett az előkészítő ülésen a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti eljárási szabálysértést, így eljárási okból nincs helye felülvizsgálatnak, és nincs helye felülvizsgálatnak a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján sem, mivel a minősítés törvényes és nem sérültek a büntető anyagi jog szabályai sem.

Utalt arra is, hogy bár a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, az a felülvizsgálati indítványban nem is támadható, II. rendű terhelt annak kétségbe vonásával, hogy a bántalmazással összefüggésben a sértett életveszélyes sérülést szenvedett, a terhére rótt testi épség elleni cselekmény súlyosabb - életveszélyt okozó testi sértés büntettként történő - minősítését sérelmezve valójában a jogerős ügydöntő határozat tényállását támadta.

Megítélése szerint a terheltnek a bíróság eljárásával kapcsolatos kifogásai jogi tévedésen alapulnak; a terhelt ugyanis az 1998. évi XIX. törvénynek (rég. Be.) a tárgyalásról lemondás kapcsán irányadó szabályaira utalt. A hatályos Be. azonban ezt a jogintézményt nem ismeri, a terhelttel szemben a bíróság a határozatát az előkészítő ülésen hozta meg, mivel beismerő nyilatkozatát elfogadta, és erre tekintettel tett a Be. 502. § (1) bekezdése alapján a büntetés kiszabására irányuló indítványt az ügyész; az nem lehetett egyezkedés tárgya, emellett a bíróság nem is szabott ki hátrányosabb büntetést, mint amelyet az ügyész indítványozott.

Álláspontja szerint akkor sem lenne helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság az ügyészi indítványnál súlyosabb büntetést szabott volna ki, ez az eljárási szabálysértés ugyanis nem szerepel a felülvizsgálatot lehetővé tevő, a Be. 649. § (2) bekezdés a)-b) pontjaiban felsorolt okok között. Emellett álláspontja szerint ez

nem jelentene anyagi jogi szabálysértést sem, mivel a Btk. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amelyet ezzel megsértene a bíróság.

Miután eljárási szabálysértést nem észlelt, és a terhelt cselekményének minősítését és az annak alapján kiszabott büntetést is törvényesnek találta, arra tett indítványt, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványt utasítsa el (Fk.Bf.63/2019.).

A terhelt a Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételeiben fenntartotta az általa már az indítványában kifejtetteket.

A felülvizsgálati indítvány részben kizárt, részben nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, melyen a megtámadott határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül; emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdése szerinti, az indítványozó által nem hivatkozott esetleges eljárási szabálysértéseket, illet azonban nem észlelt.

A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, a bizonyítékok eltérő értékelésének, eltérő következtetés levonásának, bizonyításnak, illetve ilyen célból az ítélet hatályon kívül helyezésének nincs helye. Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállásban rögzítette, hogy a sértettnél a bal oldali falcsont corona varrat mögötti benyomatos törése, a jobb oldali homlokcsont benyomatos törése – tekintettel a koponyaüreg megnyílására –, valamint a jobb oldali homloklebeny vérzéses zúzódása a lágyagyburki vérzéssel közvetlen életveszéllyel járó sérülések voltak, és az idejében érkező szakszerű orvosi ellátás elmaradása esetén a bekövetkezett sérülések akár halálos kimenetellel is járhattak volna (elsőfokú ítélet 5. oldal 3. bekezdés).

Miután a terhelt akkor, amikor arra hivatkozott, hogy tévesen minősítette a cselekményét a bíróság, mert a sértett sérülései nem voltak életveszélyesek, és kétségbe vonta az orvosszakértői véleményben kifejtetteket, azt hiányosnak is állítva, a törvényi tilalom ellenére a bizonyítékokon keresztül tényelegetesen a bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét, és ezen keresztül a tényállást támadta.

A Kúria ezért a felülvizsgálati indítványnak a bizonyítékok mikénti

mérlegelését támadó részével nem foglalkozhatott.

A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

A Szolnoki Törvényszék a II. rendű terhelttel szemben a 2018. október 1. napján tartott előkészítő ülésen hozott ítéletet. Erre tekintettel eljárásában a 2018. július 1. napján hatályba lépett 2017. évi XC. törvény (Be.) 868. §-ára tekintettel a LXXVI. Fejezet rendelkezéseit (Be. 499-508. §) alkalmazta.

A Be. 504. § (1) bekezdése szerint akkor, ha az előkészítő ülésen a vádlott a bűnösségét beismeri és a beismeréssel érintett körben a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság e tény, az eljárás ügyiratai, valamint a vádlott kihallgatása alapján vizsgálja meg, hogy a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatát elfogadja-e.

Ha a beismerő nyilatkozat elfogadásának a hivatkozott törvényhely (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak, a bíróság a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatát végzésével elfogadja, és ha nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a vádlottat a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja, majd ítéletet hoz [Be. 504. § (3), (4) és (6) bekezdés].

A Szolnoki Törvényszéken az ügyben 2018. október 1. napján tartott előkészítő ülésen az ügyész a vádat alátámasztó bizonyítékok megjelölését követően indítványt tett a terhelttel szemben kiszabandó büntetés, illetve alkalmazandó intézkedés nemére és mértékére arra az esetre, ha a terhelt bűnösségüket a vádirattal egyezően beismerik; II. rendű terhelttel szemben három év két hónap börtönbüntetés kiszabását indítványozta.

Az eljáró tanács elnöke az általános szabályok szerinti terhelti figyelmeztetésen túlmenően a II. rendű terheltet - akinek védője jelen volt - figyelmeztette a Be. 500. § (2) bekezdésében foglaltakra, részletesen tájékoztatta a bűnösség beismerése esetén követendő eljárásról, így arról is, hogy amennyiben bűnösségét elismeri és tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság a vádirati tényállás megalapozottságát és a bűnösség kérdését nem vizsgálja.

A kioktatás után a II. rendű terhelt úgy nyilatkozott, hogy a tárgyaláshoz való jogáról lemond, bűnösségét elismeri, emellett védője is kérte a beismerő nyilatkozat elfogadását (23. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldala). Ezért a bíróság a terhelt bűnösségét beismerő nyilatkozatát a 23/II. sorszámú végzésével elfogadta, majd ítéletet hozott, melyet az ügyész is, valamint a II. rendű terhelt és védője is tudomásul vett. Ezért a törvényszék megállapította,

hogy az ítélet - e terheltre nézve - 2018. október 1. napján jogerőre emelkedett.

A bíróság akkor, ha a Be. LXXVI. Fejezete szerint jár el, és a bűnösséget kimondó ítéletét a bűnösség beismerésére, a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására, valamint az eljárás ügyirataira alapítja, a Be. 565. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel nem szabhat ki hátrányosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat hátrányosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az ügyésznek a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványa tartalmaz.

Ahogy azt a Legfőbb Ügyészség indítványa is tartalmazza, ezt a szabályt az eljáró bíróság az ügyészi indítványnak megfelelő nemű és mértékű büntetés kiszabásával maradéktalanul betartotta, így ezt az eljárási szabályt nem sértette meg.

Megjegyzi a Kúria, hogy akkor sem lenne helye felülvizsgálatnak, ha e szabály megsértésével valóban hátrányosabb büntetést szabott volna ki a bíróság az ügyész által indítványozottnál. Ennek a szabálynak a megsértése ugyanis nem szerepel a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt, egyben a 649. § (2) bekezdés d) pontjára tekintettel a felülvizsgálatot is megalapozó, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések között.

A terhelt indítványában arra hivatkozott, hogy a törvényi előírásokat megsértve szabott ki vele szemben a bíróság három évet meghaladó tartamú szabadságvesztést.

A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) és bb) alpontjai szerint abban az esetben van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével törvénysértő büntetést szabott ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmazott.

A Btk. 2018. június 30. napjáig hatályban volt 83. § (2) bekezdése valóban rendelkezett tárgyalásról lemondás esetén a kiszabható szabadságvesztés legmagasabb mértékéről.

Ez a rendelkezés, illetve a régi Be. XXVI. Fejezetében szabályozott tárgyalásról lemondás szabályai azonban 2018. július 1. napjától már nincsenek hatályban; a hatályos Be., valamint Btk. ezt a jogintézményt nem tartalmazza, ezért nem helytálló az a terhelti érvelés sem, amely erre alapozva a szabadságvesztés vele szemben kiszabható mértékének felső határára vonatkozott.

A Btk. 83. § (1) bekezdése szerint a Be. XCIX. Fejezete szerinti eljárásban az egyezség jóváhagyása esetén a büntetés kiszabásakor a 82. § (2) bekezdésében meghatározott enyhébb büntetési tételek alsó

határát kell alapul venni.

A Be. XCIX. Fejezetében szabályozott, az egyezség esetére irányadó külön eljárás szabályai és így a Btk. ezen rendelkezése azonban a terhelttel szemben nem voltak alkalmazhatóak, mivel a vádemelésre vele szemben nem a Be. 424. § (1) bekezdése alapján – azaz az ügyészség és a terhelt között a vádemelés előtt megkötött egyezségekre tekintettel – került sor; az egyezség esetén folyó eljárás szabályai nem azonosak az előkészítő ülésen a bűnösség beismerése esetén folyó eljárás szabályaival. Emellett a kiszabott büntetés még a külön eljárásban sem sértette volna meg a Btk. idézett rendelkezését, mivel az csak a büntetési tétel alsó határára nézve tartalmaz rendelkezést.

Miután nem sértett anyagi jogi szabályt az eljáró bíróság a cselekmény törvényes minősítésére tekintettel kiszabott börtönbüntetés mértékének megállapításakor, a büntetést sérelmező részében a terhelti indítvány alaptalan.

A fentiekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta, ezért a megtámadott határozatot II. rendű terheltre vonatkozóan a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria végzése ellen a fellebbezés kizárt, felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítványt a Be. 656. § (4) bekezdése alapján érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. április 1.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s. k. előadó bíró, Dr. Soós László s. k. bíró

A kiadmány hitelül:

Mátyás Gyöngyi
bíróság ügyintéző